

Het Polderhuis Blad

Informatieblad over Westkapelle

Openingstijden Polderhuis:

Tot 1 april maandag en
dinsdag dicht, andere dagen
van 11.00u tot 17.00u open.
Vanaf 1 april weer alle dagen
van 10.00u tot 17.00u.

NUMMER 42

MAART 2009

Oplage 1350

Redactieadres: Kon. Julianastraat 19, 4361 EA Westkapelle

Verommekieke

In het museum zijn de verschillende thema eilanden aangevuld en/of gewijzigd. In nummer 41 stond er een hele lijst. Het museum telde 16.811 bezoekers. Dat is 2847 meer als in het jaar 2007. Als we de bezoekers van de wisselexposities en de evenementen er bij tellen dan komen we op 20.659 bezoekers. Hier zijn we erg trots op.

Het Polderhuis organiseerde ook exposities in de toegangsvrije ontmoetingsruimte. In januari, februari en half maart hadden we foto's, film en objecten van "100 jaar OKK". In maart en april hadden we een uitwisselingsexpositie met het Belgische Museum "For Freedom" te Ramskapelle over de overeenkomsten "Westkapelle België en Westkapelle Nederland" in oktober 1944. In mei, juni en half juli de expositie "Glashelder" van Stichting Arduin. In juli, augustus, september en half oktober de veel besproken expositie "Overvloed" van de internationaal bekende (kunst-) fotografe Lies Davidse met medewerking van dorpelingen.

Tot slot van eind oktober, tot en met januari de expositie "Voor later" met schilderijen van de fotografe Neeltje Flipse-Roelse die in maart 2008 overleed.

Culturele activiteiten

Het Polderhuis organiseerde diverse activiteiten. Zes openbare zangavonden "Zing maar mee" in lokale horeca bedrijven. Een cursus "Kleed jezelf in boerengoud" in maart en april in de ontmoetingsruimte van het museum. We organiseerden muziekenvenementen in de tuin: de Slagwerkgroep in juni, een buitenconcert *Zing maar mee* in juli, een openluchtconcert van de plaatselijke fanfare in juli en Jazz by the Sea in september. Er waren vier tuinmarkten: Smikkelen in juli, Zoi en Mooi in juli, Kunst en Kunstig in augustus, Pompoenen in oktober. Ook op sportief gebied lieten we van ons horen: vier fiets- en wandeldagen langs oorlogsmonumenten en bunkerrestanten.

Voor kinderen hadden we tijdens de grote vakantie elke woensdagmiddag speurtochten in het dorp, in augustus Zee avontuur met Theodoor de strandjutter (op het strand), een Vossenjacht met Historische figuren in oktober. Er waren filmmiddagen in november (in de klimaatweek).

Samenwerking

Regionaal heeft het Polderhuis een voortrekkersrol gespeeld in het project *Schatverhalen*. Dit is een programma voor de jeugd waarin musea, archieven en onderwijsinstellingen samenwerken om musea aantrekkelijker te maken voor kinderen. Het Polderhuis is ook vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Ondersteuning Veerse Musea. Deze organisatie helpt de musea in de gemeente Veere met belangrijke zaken rond de PR, nieuwe ontwikkelingen zoals maatschappelijke stage en hand en spandiensten op verzoek van de musea zelf. Op het gebied van lokale samenwerking noemen we de uitvoering van de koren Exaudi en Meriko in april, een samenwerking die mede door het Polderhuis tot stand kwam. Het Polderhuis is ook gastheer geweest voor exposities van Stichting Cultuurbehoud Westkapelle (2007) en Muziekvereniging OKK (2008). Met lokale ondernemers proberen we steeds nieuwe zaken te ontplooiën, zoals de Welkom in Westkapelle envelop in 2008.

Zeg maar dag tegen het
oude jaar. Foto: Neeltje
Flipse-Roelse

HOOFDSPONSOR

TAXATIE- & ADVIESBUREAU MINDERHOUD

Beëdigd makelaar – taxateur
onroerende goederen
Kees Minderhoud
Eva Besnyöstraat 4, Westkapelle, 571903

Overige activiteiten

Vrijwilligers maakten verschillende producten voor de winkelverkoop, zoals bijna 4000 kaarten, met de hand 'geknoopte' sleutelhangers en knopenborden. *Het Polderhuis Blad* verscheen 4 maal en het vlugschrift *Polderhuisnieuws* kwam twee maal uit. En niet te vergeten: in het afgelopen najaar heeft het Polderhuis het fotoboek "Voor later" uitgegeven, van de in maart 2008 overleden Neeltje Flipse-Roelse.

2009 Polderhuis gaat Internationaal

In september 2008 brachten enkele mensen van het Polderhuis een bezoek aan het Royal Marines Museum in Portsmouth en het Imperial War Museum in Londen. In het vorige nummer heeft u een soort reisverslag daarvan kunnen lezen, geschreven door Ivo. Het Polderhuis ging daar naar toe met een concreet voorstel om samen te werken in een nieuw project *Memories to Share*.

De gedachte in dit project is dat musea samenwerken om de herinneringen die zij verzameld hebben, te delen met elkaar en de bezoekers van de musea. Het betreft herinneringen aan Walcheren / Westkapelle in de periode september 1944 tot en met november 1945. In die 15 maanden tijd is Westkapelle een belangrijke plek in het internationale strijdtoneel geweest. Westkapelle werd bijna volledig verwoest, Walcheren stond onder water en pas eind 1945 konden de mensen gaan denken aan de volgende stappen.

Het Royal Marines Museum, het Imperial War Museum en het Polderhuis hebben besloten om samen te werken en om de verhalen en herinneringen te bundelen.

Er zijn een aantal samenwerkingsprojecten afgesproken. Er komt een gezamenlijke website waarop de bezoeker verhalen en herinneringen kan zien / lezen / horen van zowel burgers, als bevrijders en bezetters. Deze web-

site is de opmaat naar een groter project: de digitale informatiezuil *Memories to Share*. In de deelnemende musea komt een informatiezuil te staan waar de bezoekers via speciaal ontworpen software in drie talen de verzamelde gegevens kan bekijken. Als de bezoeker bijvoorbeeld kiest voor de datum 3 oktober 1944, dan vindt men (onder andere) de verhalen van de bemanning van een bommenwerper, herinneringen van burgers die het bombardement hebben overleefd en een verslag van een Duitse soldaat die vertelt over de vlucht van de soldaten.

De drie musea bieden hun kennis en collectie aan, in drie talen op een vierkante meter. De resultaten van het samenwerkingsproject worden op 2 oktober 2009 gepresenteerd. Op dit moment is het Polderhuis bezig om contacten te leggen met verschillende musea in Duitsland in de hoop dat er ook vandaar uit samenwerking mogelijk is.

Intussen zijn er al veel verhalen verzameld. Zowel van Westkappelse mensen, als andere inwoners van Walcheren. Er zijn verhalen van circa 75 geallieerde strijders en een viertal Duitse soldaten hebben hun herinneringen voor het Polderhuis opgeschreven. Maar we zoeken verder. In Duitsland en Engeland gaan we via de pers en speciale tijdschriften nog meer ooggetuigen zoeken. Maar ook de mensen van Westkapelle en andere plaatsen op Walcheren worden uitgenodigd hun herinneringen te "delen" ten behoeve van dit project.

Donateurs

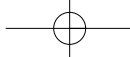
Vindt u ook dat het Polderhuis een pluim verdient voor het vele werk en de steeds weer nieuwe projecten? U kunt donateur worden voor 25 euro. Hiermee helpt u het museum, zowel met de exposities als met de vele evenementen en het ontwikkelen van nieuwe plannen. Als donateur mag u het hele jaar voor niets het museum bezoeken. U krijgt korting bij de aankoop van onze koffiekaart (10 strips voor een kopje koffie/thee voor 11,00). Als we bijzondere activiteiten in petto hebben (zoals in oktober) dan krijgt u ná de vrijwilligers als tweede de mogelijkheid om in te schrijven om die activiteiten bij te wonen. Op de achterpagina leest u hoe u donateur kunt worden.

Donderdag 7-9-1944

Er stond die dag een westelijke storm die steeds aanwakkerde. In de Duitse Kinobarak

Ook in de tuin van het Royal Marines Museum staat een landingsvaartuig.

(bioscoopkeet) zou 's middags een film worden vertoond. De meisjes die al dan niet vrijwillig te werk waren gesteld in de keukenbarak mochten er ook heen, een mooie afwisseling met het keukenwerk. Na de zeer "propagandische Wochenschau" volgde dan de speelfilm. Intussen had de storm orkaankracht bereikt, het bulderde en de barak kraakte. De meisjes keken elkaar bedenkelijk aan en werden ongerust. Eén van de meisjes, die bij een molen was opgegroeid, probeerde de anderen gerust te stellen: " 't zal wel gaan, kijk Roelse draait nog ". Door een raam op het oosten kon men "de Noorman" zien. Het meisje zag echter niet dat de verankering van de molenstaart was afgeknaapt en de wieken van de wind afgedraaid en dus andersom wild in het rond draaiden. Molenaar Roelse stond grote angst uit dat de molenaar warm zou lopen en daardoor brand kon ontstaan. Mede door de hulp van de toegesnelde molenaar Minderhoud, (het is bekend dat de molenaars zeker bij extreem weer elkaars verrichtingen in de gaten houden) kon men door o.a. zand tussen de as en hals- en pelsteen te gooien de wieken tot stilstand brengen. Of men onder zulke omstandigheden de vang kan gebruiken is me niet bekend. Grote opluchting dat de molen gered was. De dijkmolen had schade opgelopen aan hekwerk en zeilen maar was goed verankerd op de wind gericht gebleven. Vele molens liepen schade op, het was een ware ramp. En voor de molen van Ritthem was het zelfs het begin van het einde, de inundatie deed de rest. Dat de orkaan over een breed veld woedde bleek wel doordat een molen in Brugge (België) zo had geleden dat jaren lang alleen de romp nog over was en nog maar enkele jaren geleden is hersteld. Naar later bekend werd was het de zwaarste storm van de vorige eeuw!

J. Minderhoud.

Dorpsraad

Zoals u wellicht weet gaat de Dorpsraad het komende jaar vergaderen in het Polderhuis. Mensen die slecht ter been zijn, of die in een rolstoel zitten, kunnen de vergaderingen vanaf nu ook bijwonen. De vergaderingen zijn OPENBAAR en allemaal op een dinsdagavond. Aanvang steeds 20.00 uur.

Data: 27 januari, 24 maart, 2 juni, 8 september, 3 november en 15 december.

U kunt de Dorpsraad per mail bereiken via: dorpsraadwkp@zeelandnet.nl

Vrijwilligers heiploeg

De Wasschappelse heiploeg heeft twee nieuwe vrijwilligers bij kunnen schrijven. Dat zijn Piet Dingemanse en Bo Gabriëlse!! Bo is maar liefst 83 jaar en met zijn kennis en ervaring op het gebied van dijkwerk is dat een absolute aanwinst voor de ploeg.

Wij wensen hen veel plezier.

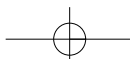
Wippertoestel

Het station Westkapelle van de reddingmaatschappij is al bijna 100 jaar in het bezit van een wippertoestel. Zo'n wippertoestel, bedoeld om schipbreukelingen van een gestrand schip af te halen, bestaat in feite uit een schietapparaat en het wippertoestel zelf. De groep mensen die het bedient noemt men de wipperploeg. Het station Westkapelle is in 1911 gesticht en viel onder de in 1824 opgerichte Zuid-Hollandse Maatschappij tot Redding van Schipbreukelingen (ZHMRS). In 1991 fuseerde deze maatschappij met de eveneens in 1824 opgerichte Noord- en Zuid-Hollandse Redding-Maatschappij (NZHRM). Sindsdien heten ze Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM).

Aanleiding tot het stichten van het reddingstation Westkapelle is de stranding in 1911 van de 'City of Benares' op de Westkappelse dijk. In een vliegende storm weten Westkappelaars door een levende ketting te vormen ongeveer de helft van de bemanning te redden. Dat feit doet de reddingmaatschappij besluiten een wippertoestel in Westkapelle te stationeren.

Het 'kanon' van de wipperinstallatie is een zogenaamde Coehoornmortier. Dit type klein draagbaar mortier is omstreeks 1680 door Menno van Coehoorn ontworpen voor militaire doeleinden. Het Westkappelse mortier is nog steeds hetzelfde exemplaar dat in 1911 kwam en is waarschijnlijk al omstreeks 1870 gegoten. Het dient hier om een dun touw (bevestigd aan de kogel) over het gestrande schip heen te schieten. De in nood zijnde bemanning trekt met dit touw een

**Hier had uw advertentie
kunnen staan.
0118 570700**

veel dikker touw van het wippertoestel naar het schip.

Het wippertoestel zelf is in feite een samenstelling van touwen, katrollen, driepootsteunen, verankeringsmateriaal en een beweegbare 'broek'.

De 'broek' als onderdeel van de expositie.

helikopters zijn de wippertoestellen grotendeels overbodig geraakt. De KNRM heeft dan ook besloten om begin 2009 al hun wipertoestellen af te stoten. Het mooie voor het Polderhuis is dat het Westkappelse wipertoestel inclusief mortier aan het museum in bruikleen is gegeven. Veel van de oude materialen en hulpmiddelen van het wipertoestel zijn gelukkig bewaard gebleven. Het museum is niet groot genoeg om alles tentoon te stellen, maar de belangrijkste delen zullen in het vak Goede Tijden Slechte Tijden komen. Daartoe verdwijnen de huidige deelexposities over de postbode en de huisslacht. De overdracht was op 28 februari, dus u kunt het wipertoestel nu met zijn geschiedenis in het Polderhuis bewonderen.

Om de bijna 100-jarige wipertoesteltraditie in ere te houden is de huidige reddingploeg bereid gevonden om een "demonstratie-wipperploeg" te vormen. Deze ploeg zal onder de vleugels van het Polderhuis enkele keren per jaar een demonstratie met het wipertoestel geven. Dit kunt u vergelijken met de demonstraties van de heiploeg.

Het Polderhuis dankt de KNRM, en vooral zijn Wasschappelse vertegenwoordigers Henk van Maldegem en Ander van Rooijen, voor het uitlenen van het wipertoestel aan het museum.

Workshop taart versieren

Op een zaterdagmiddag in januari was het dan zover! Alle deelnemers die een taart ingeleverd hadden op de smikkeldag van de afgelopen zomer mochten een workshop "taart opma-

Dit alles vormt een soort kabelbaan. De te redden persoon gaat in de broek zitten en wordt hangend aan de baan door de wipperploeg naar de veilige wal getrokken. De wipperploeg bestaat sinds jaar en dag uit plaatselijke vrijwilligers. Door de komst van moderne reddingmiddelen zoals motorreddingboten en

ken" volgen bij Bakkerij Koppejan in Meliskerke. Maarten Pouwelse stond iedereen op te wachten. Eerst kregen we een rondleiding door de bakkerij. Via de vriezer, de ovens en kneeden sorteerafdeling kwamen we bij de 'banket' afdeling. Hier mochten we een grote taart opmaken met gele room, slagroom, vanillecrème of mokka. Dit was een hele klus! Zeker voor Maarten die vaak de helpende hand moest bieden! Ook werd het hemd van zijn lijf gevraagd... Na afloop mocht iedereen zijn taart meenemen!

Het was een hele leuke, leerzame en lekkere middag! Bakkerij Koppejan, en zeker Maarten Pouwelse: Reuze bedankt!

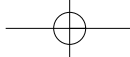
Foto van Jan de Jonge

Bezoekers vertellen

Door Ivo van Beekhuizen

Als mensen het museum bezocht hebben komen er veel dingen los die ze meegemaakt hebben als kind of volwassene. Dit is uit de belevingswereld van die persoon, daarom zal het niet altijd geschiedkundig correct zijn en zullen sommige feiten vergeten zijn. De namen zijn fictief om zo de privacy te behouden van de mensen die het hebben meegemaakt. In het Polderhuis Blad wil ik jullie mee laten leven van wat de bezoekers hier vertellen. De verhalen die ik te horen krijg zijn: leuk, grappig, flauw, ontroerend, emotioneel, verdrietig en alle andere gevoelens die een mens kan hebben. Het eerste verhaal gaat over Rotterdam.

Ik ben aan het werk aan de computer, er zijn net een man en een vrouw het museum in. Na 20 minuten komt de vrouw uit het museum. Haar ogen gevuld met tranen, dit was de eerste keer dat ik iemand zo emotioneel zag in het museum en wist niet goed hoe ik daar op moest reageren. Met een bakje koffie ging ik naar de vrouw toe en vroeg of het ging. Ze

kon de expositie over de oorlog niet zien omdat er dingen boven kwamen van die tijd. Ik vroeg wat ze meegemaakt had. In 1944 was zij een jaar of 8, ze had ook nog een jonger zusje en woonden in Rotterdam. Haar vader en de buurman zaten ondergedoken in de kelder zodat ze niet naar een werkkamp moesten in Duitsland. In Rotterdam werden om de haverklap Razzia's gehouden, de Duitsers op zoek naar onderduikers. Zo werd bij deze familie op een avond ook de deur ingetrapt. De soldaten schreeuwden: Waar is je vader? Zij, 8 jaar wist dat het gevaarlijk was om antwoord te geven en hield wijselijk haar mond, haar jongere zusje daarin tegen, de onschuld zelve. Ze zei: 'Oh die zitten in de kelder.'

Haar vader en de buurman werden op de trein gezet richting Duitsland. Zij samen met haar jongere zusje en moeder moesten op de Coolsingel een executie aanschouwen, waar ze verplicht waren om te kijken, deed je dat niet dan prikte de punt van de bajonet net zo lang in je rug tot je de goede kant op keek. Er stond een hele rij mannen, jong en oud, één jongeman staat haar nog bijzonder in gedachten, hij was een jaar of 16 en nadat de schoten gelost waren riep hij zijn laatste woord "Mamma". Nadat ze dit verteld had was de vrouw weer wat rustiger, maar die jongeman staat voor de rest van haar leven op haar netvlies gebrand.

Een andere bezoeker vertelde over Schiphol. Schiphol was zoals de rest van Nederland in handen van de Duitsers. Na de landing hier op Walcheren en de mislukte operatie Market Garden wisten de Duitsers dat het niet meer lang ging duren. Schiphol moest onklaar gemaakt worden zodat er geen Geallieerde vliegtuigen konden landen. Voorbereidingen werden getroffen d.m.v. het plaatsen van explosieven op de landingsbaan. Hemelsbreed 500 meter lag er een straat waar mensen woonden. Op een dag zagen zij Duitsers sjouwen met kisten en voelden al aan wat er ging gebeuren. Een persoon uit die straat had gehoord dat ze de landingsbaan 's avonds laat op zouden blazen. Die avond liep die persoon door de straat, schreeuwde: "Ramen en deuren open" (zodat deze niet zouden sneuvelen door de drukgolf). Halverwege de straat kwam hij een vrouw tegen, ze zei "ik wil je graag helpen maar wat roep je eigenlijk?". De persoon ademde diep in tot zijn adem stakte en riep heel hard "Ramen en deuren open!!". De vrouw ging de ene kant van de straat op en de man de andere kant. Nadat de vrouw 5 huishoudens had gewaarschuwd kwam er een man achter de vrouw aan en vroeg "Waarom moeten we toch de kraan en

de deur open zetten, dat heeft toch geen zin!???" Wat bleek? De vrouw had de noodkreet van de eerste omroeper ietwat verkeerd verstaan.....

Lezing streeksieraden

Op vrijdag 27 maart 2009 om 14.00 uur houdt Piet Minderhoud een lezing over streeksieraden. De Historie van de Zeeuwse sieraden komt uitgebreid aan de orde en u kunt ook diverse sieraden bekijken.

Deelname is gratis, maar u moet wel van te voren opgeven 0118-570700. De lezing gaat door bij minimaal 20 aanmeldingen en het is bedoeld voor maximaal 40 personen. Het duurt ongeveer 1,5 uur.

Bezoekadres: Badhuisstraat 181 Postadres: Postbus 181 4380 AD Vlissingen t (0118) 418 110 f (0118) 411 599 notarissen@sauerenoork.nl	 SAUER OONK NOTARISSEN www.sauerenoork.nl
---	--

Exposities Denis Galloway

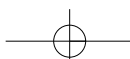
Ter gelegenheid van het 5-jarig bestaan van ons museum in november a.s. schenken we dit jaar veel aandacht aan de voor Westkapelle zo belangrijke kunstenaar Denis Galloway (1878-1957). Hij verbleef in ons dorp van 1914 t./m. 1924.

Expositie I : "Westkapelle, mijn hutje aan de zee" van 11 april t/m 7 juni 2009

In deze expositie besteden we aandacht aan de werken die particulieren nog in hun bezit hebben, schilderijen, schetsen, etsen en tekeningen. Naast portretten en zijn bekende werken "De Zandhoop" en "Aardappels rooien" zijn vooral uniek de tekeningetjes uit zijn Westkappelse schetsboekjes, die bewaard zijn gebleven. Deze schetsjes geven een beeld van de dagelijkse bezigheden van de mensen, zoals spelletjes doen, ijsvermaak, zich verpozen op de dijk, aan zee of op het land. Verder in vitrines o.a. brieven, foto's, Ansichtkaarten, schetsboekjes.

Expositie II : Rondom "De Kermisdans" van 13 juni t/m 16 aug. 2009

Een combinatie expositie van Denis Galloway en Liesbeth Kamerling. Een grote foto van de tekening "De Kermisdans" met alle voorschetsen van dit werk van Denis samen met moderne schilderijen van dansende figuren in klederdacht, van Liesbeth Kamerling. Verder wordt het boekje "Schetsplezier" gepresenteerd, in eigen beheer uitgegeven, met zijn mooiste, in

Een schets van Denis Galloway

Westkapelle gemaakte, tekeningen en schetsen. Omstreeks 1923-1924 heeft Denis een van zijn grootste tekeningen gemaakt, voorstellende het interieur van een café vol kermisvierende Westkappelaars. Het origineel heeft hij toentertijd meegenomen naar het stadje Cluj in Transsylvanië, als herinnering aan zijn geliefde Westkapelle.

Na zijn verblijf in Westkapelle reisde hij veel door Oost-Europa. Tot 1950

woonde en werkte hij in het stadje Cluj (nu behorend tot Roemenië). Hij maakte een foto van de tekening en stuurde die op naar vrienden in Westkapelle. Deze foto van "De Kermisdans" hing bij veel Westkappelaars aan de muur. Tijdens zijn terugkeer (1950) is de originele tekening onherstelbaar beschadigd in Londen aangekomen.

Gelukkig kunnen we door deze foto en de bewaard gebleven voorschetsen ons een beeld vormen van dit unieke werk. Ook zijn alle namen bekend van de Westkappelaars die er voor geposeerd hebben (de foto, voorschetsen en namen staan vermeld in het boekje "Schetsplezier").

De kleurige, eigentijdse schilderijen van **Liesbeth Kamerling** van dansende boeren en boerinnen in klederdracht, passen hier uitstekend bij.

Expositie III : Foto's van "Westkapelle omstreeks 1920" van 22 aug. t/m 18 okt. 2009

Denis Galloway was ook een goed fotograaf en fotograferen was in die tijd niet voor iedereen weggelegd. Net als in zijn schetsen legde hij in zijn foto's het Westkappelse leven omstreeks 1920 vast. De negatieven heeft hij bij zijn vertrek meegenomen naar Transsylvanië. Net als in Westkapelle maakte hij daar schilderijen, etsen, tekeningen en foto's van de gewoonten en gebruiken van deze streek. Gedurende zijn verblijf in Cluj schonk hij al zijn negatieven, dus ook die van Westkapelle, aan het Etnografisch Museum aldaar. Dankzij intensieve contacten met dit museum in Roemenië kunnen wij deze unieke foto's nu exposeren.

Een voorbeeld van een bijzondere samenwerking tussen het Polderhuismuseum en het Etnografisch Museum te Cluj, waar wij dit museum zeer dankbaar voor zijn.

Een selectie van zijn mooiste foto's wordt door ons uitgegeven en is te koop vanaf 23 augustus 2009.

Memories

Vele verhalen zijn al bij het museum bekend en verteld, herinneringen van kinderen, jonge mensen, soldaten en burgers, ze vertellen allemaal van het leed, het verdriet, maar soms ook van een stukje vreugde.

Om u op weg te helpen en om u vast te laten zien wat het project in gaat houden, lichten we vast een 'tipje' van de sluijer. We beginnen deze keer met de verhalen van twee schrijvers. Beiden hebben ze Westkapelle bezocht in de periode dat Walcheren onder water staat. Ze zijn als het ware ooggetuigen, maar dan zonder de persoonlijke trauma's van 3 oktober. Ze vertellen alle twee in hun eigen woorden wat ze zagen.

Auteur A. den Doolaard, schrijft in 1947 zijn boek '**Het verjaagde water**'

"Lag naast Walcheren niet de zee, met vloed die twee maal per maand dagen achtereen opliepen tot hoog tegen de dijken? Dan, gedurende het springtij, stond de zeespiegel een paar meter hoger dan het land binnen de dijk. Indien het water naar binnen stroomde, dan zou driekwart van de zware bunkers vollopen. Toen, in de herfst van 1944, waren de bommen die de verbonden volkeren vervaardigden al vernietigend genoeg om zelfs de zeedijken van Walcheren de lucht in te slingeren. Daarom besloten de grote oorlogsvoerders dat Walcheren verdrinken moest voor de bevrijding van Europa. De dijken moesten worden doorbroken, eerst te Westkapelle en later aan weerskanten van de haven Vlissingen. Maar de bewoners van Walcheren wisten dit alles niet. In de eerste dagen van de maand oktober 1944 kwamen er pamfletten omlaag dwarrelen met een ernstige vermaning om weg te gaan, omdat er bombardementen dreigden en ook overstroming. Ze lazen het met de ongelovige ogen van mensen die een waarheid en een leugen naast elkaar gedrukt zien. Bombardementen hadden de meeste al meegemaakt; daartegen kon je een schuilplaats zoeken in het veld. Maar de overstroming scheen enkel een dreigement. Er lagen nog zware stellingen in de duinen tussen Westkapelle en Vlissingen en die waren nog niet gebombardeerd. Duinen, ja, die konden worden weggevaagd; maar de dijk zeker niet. Wie daarover sprak werd door de dijkwerkers donker aangekeken. Toch waren er families vlak bij de dijk die angstig werden en het land introkken. Maar verreweg de meeste bleven."

W. Metzelaar schrijft in 1945 in deel 4 van de serie "**Zeeland in bewogen dagen**" over de

periode dat Walcheren onder water staat. "Een tocht van Middelburg naar Westkapelle, ondernomen in het jaar 1945 vóór de maand november zal, voor wie haar maakte, in de herinnering gegrift blijven als iets sinisters, iets onwezenlijks. Aan de rand van Middelburg klimt de Dukw, een Amerikaans amfibievoertuig (half auto, half boot) over een kade en duikt in het water. Eerst rijden de wielen nog over de ondergelopen weg, maar al spoedig, in St. Laurens, vaar je door de straat. Het is giertij, het water staat tot de huisbel. De ramen zijn merendeels kapot; de deuren slaan open als de golf van het vervoermiddel ertegen klotst. In de woningen is het een trieste ravage; een gescheurde lampenkap schommelt doelloos heen en weer. Langs de wegen steken de dode bomen hun naakte takken somber en dreigend omhoog. De weg is afgebakend met palen, waaraan ronde witte bordjes zijn bevestigd; hier en daar passeer je zwarte borden met witte opschriften als: "Keep right of this tree" of "Danger cables 10000 V". En het is verstandig deze raadgevingen op te volgen, want buiten de afbakening is het niet veilig - de ontmijning is nog niet tot hier gevorderd. Bij Serooskerke kom je weer even op het droge. De dorpskernen liggen hoog en lopen slechts bij hoge uitzondering onder. Er zijn plaatsen waar in het geheel geen water komen kan; kleine eilandjes temidden van de troosteloze watervlakte. Ogenscheinlijk gaat het leven daar ongestoord door. Zeeuwse vrouwen in hun prachtige klederdracht wuiven je lachend toe - maar even verder vertelt de loopsteiger in de straat je, dat bij springvloed ook hier zee-water kabbelt. Bij Oostkapelle moet een tegenligger gepasseerd worden (we rijden dan al weer in het water), een wagen met twee zware Zeeuwse paarden bespannen. Voorzichtig manoeuvreren voerman en chauffeur de voertuigen naar de kant van de weg; het gaat goed - het water spat hoog op, maar mens en dier ondergaan het bad gelaten; het is zomer: dat beetje water droogt vanzelf op. Bij Domburg wordt de duinrand bereikt. In de verte, bij de oude molen, is de aanlegplaats van de boten van de Provinciale stoombootdienst, waarmee een geregelde dienst voor vracht- en passagiersvervoer op Middelburg wordt onderhouden. Domburg is zwaar beschadigd, maar nog goed bewoonbaar; in de duinen wemelt het van betonnen versterkingen. De Atlantikwall? Nu wappert er aan drooglijntjes het wasgoed van Westkappelse gezinnen, die hier tijdelijk hun intrek hebben genomen. En zo nadert de Dukw de puinhoop, het res-

tant van wat eens Westkapelle was. De oude vuurtoren staat gehavend, maar trots en ongeknakt temidden van het puin, als symbool van de ongebroken Westkappelse geest."

Huisvljijt

Sommige mensen zijn erg handig in het maken van dingen. Dat kan van alles zijn: van een modelauto tot een complete verbouwing van een huis. Soms doen ze dat voor hun plezier, soms uit pure noodzaak. In het museum hebben we een aantal voorwerpen die door handige doe-het-zelvers gemaakt zijn. Neem nu deze radio in een blikken doos, gemaakt in de oorlog om er Radio Oranje mee te kunnen ontvangen. Het schema zit er nog bij, dus wie het wil namaken ... Hij ziet er misschien wat primitief uit maar hij werkte wel.

Veel keus was er natuurlijk niet: radio's waren in beslag genomen en radio-onderdelen waren ook niet gemakkelijk te krijgen. Maar met vindingrijkheid en doorzettingsvermogen kun je een eind komen.

Of wat te denken van deze carbidlamp voor huiskamerverlichting. De lamp brandt op een mengsel van carbid en water. Om de lamp precies tot bedtijd te laten branden is op deze lamp nog een klein regelkraantje

gemonteerd. Dit exemplaar is geheel met de hand vervaardigd en zou volgens de maker nu nog dienst kunnen doen.

Behalve gebruiksvoorwerpen maken mensen ook dingen voor hun plezier: speelgoed. Een voorbeeld daarvan is dit vliegtuigje, dat in het museum hangt. Het is gemaakt door een Middelburgse vader voor zijn zoon. De geschutskoepels zijn van glas van een neergestort vliegtuig. Het hout komt van de "Middelburgse puin". Zo is het ook nog eens een herinnering aan de periode van 1940-1945. In het museum is nog veel meer huisvljijt te vinden: kom maar eens kijken!

Mededeling

Het "Westkappels koor" geeft op 3 en 4 april haar jaarlijkse uitvoering.

Aanvang beide avonden om 19.30 uur

Plaats bespreking donderdag 26 maart van 19.00 tot 19.30 uur.

Huisnotaris

Al vanaf de eerste schreden op het pad naar een museum, heeft notaris Souer & Oonk ons bijgestaan met goede raad en daad. Het begon met statuten van de oude stichting Polderhuis, toen kwamen de juridische zaken rond Start Effecten. Stichting Zeefront werd opgericht. Toen kwam de fusie tussen de beide 'moeder'-stichtingen, en Stichting Polderhuis Museum was een feit. Om de collectie af te schermen werd er een beheerstichting opgericht. Al die tijd stonden de mensen van dat kantoor klaar. Vanaf nu hebben we zelfs een vaste contactpersoon in het dorp!

Dat is Wim Flipse, Smidstraat 5. Voor iedereen die post heeft voor Souer & Oonk: stop het in de brievenbus bij Wim.

Mederwerkers van Souer & Oonk Notarissen (Postbus 181, 4380 AD Vlissingen, tel: 0118-418110) gaan in de komende nummers van het Polderhuis Blad informatie geven over zaken die belangrijk zijn voor iedereen. Voor nu alvast bedankt!

Colofon

Het Polderhuis Blad
Zuidstraat 154-156
4361 AK Westkapelle
E-mail: info@polderhuiswestkapelle.nl
Website: www.polderhuiswestkapelle.nl
Rekeningnummer 11149.61.875

Redactieleden van deze editie:

Museumstaf

Gastschrijfster: L. Minderhoud

Vormgeving: Lianne van Klinken,
ProGrafici, 0113 257333

Nummer 43 komt uit eind juni 2009 met 2 extra pagina's vanwege het programma in de zomer.
Sluitingsdatum voor kopij 30 mei.

Autobedrijf *oreel*

Erkend apk-keuringsstation!

Verkoop en reparatie van alle merken!

Gespecialiseerd in Opel en BMW!

Bedrijventerrein Molenweg 74, Zoutelande
Telefoon: 0118 - 56 12 76
Email: autooreel@kpnplanet.nl
Internet: www.autobedrijforeel.nl

Uitknipbon

Ik word donateur voor €

Naam:

Adres:

PC en woonplaats:

Telefoon:

Email:

Donateurschap geldt voor één jaar. U krijgt:

- het hele jaar gratis toegang;
- als tweede groep voorrang bij bijzondere gebeurtenissen;
- korting op de koffie/thee met de koffiekaart

Stuur of bel uw gegevens naar het Polderhuis (mailen mag ook), dan krijgt u een nota thuis om te betalen.

Na betaling ontvangt u uw donateurspas.

info@polderhuiswestkapelle.nl • 0118 570700

Donateur